

de his oibus dubitare non debet: que si non essent: de vlla re dubitare nō posset. **H**ec oīa q̄ vel corpus vel cōpositionē seu t̄pationē corpōris esse mentē putāt: in subiecto esse volūt videri: vt substātia sit aer: vel ignis siue aliq̄d aliud corpus: q̄d mētē putāt. **I**ntelligētia dō ita insit huic corpō: sicut qualitas eius: vt illud subiectū sit: hec in subiecto: subiectū sc̄z mēs quā corpus esse arbitrant: in subiecto aut̄ intelligētia: siue q̄d aliud eorū que certa nobis esse cōmemorauimus. **S**uxta opinant̄ etiā illi qui mentē ip̄am negāt esse corpus: sed compaginē aut tempationē corpōis. **H**oc em̄ inter est: q̄ illi mentē ip̄am dicunt esse substantiam in quo subiecto sit intelligentia. **I**sti aut̄ ip̄az mentē in subiecto esse dicūt corpōe sc̄z cui⁹ cōpositio vel tempatio est. **U**n̄ p̄sequenter etiā intelligentiā quid aliud q̄ in eodez subiecto corpōe existimāt: **Q**ui oēs nō aduertūt mentē nosse se etiā cū querit se: sicut iā ostendim⁹. **N**ullo mō aut̄ recte dicif̄ sciri aliqua res: duz ei⁹ ignorat̄ s̄ba. **Q**uapropt̄ cū se mens nouit s̄bam suā nouit: et cū de se certa est: de s̄ba sua certa est. **C**erta est aut̄ de se: sicut p̄uincūt ea que sup̄a dicta sunt. **N**ec oīno certa est: vt aer an ignis sit: an aliq̄d corpus: v̄l aliq̄d corpōis. **N**ō est igit̄ aliq̄d eorū. **N**otūq̄ illud q̄d se iubet vt nouerit: ad hoc p̄tinet vt certa sit nō se esse aliq̄d eorū de quib⁹ incerta est: idq̄ solū esse se certa sit: q̄d solum esse se certa est. **S**ic em̄ cogitat̄ ignē aut aerē: et quicq̄d aliud corpōis cogitat̄. **N**ec v̄llo mō fieri possz vt ita cogitaret id q̄d ip̄a est: quēadmodū cogitat̄ id q̄d ip̄a nō est. **P**er phantasiā quippe imaginariā cogitat̄ hec oīa: siue ignē: siue aerē: siue illud: siue illud corpus: partē v̄llā: siue cōpaginē t̄pationēq̄ corpōis: nec vtiq̄ ista oīa: sed aliq̄d horū esse d̄. **S**i q̄d aut̄ horū esset: aliter id q̄ cetera cogitaret: non sc̄z p̄ imaginabile figmentū: sicut cogitant̄ absentia: q̄ sensu corpōis tacta sunt: siue oīno ip̄a: siue eiusdē generis aliqua: sed quadā interiore: nō similita: s̄ vera p̄ntia. **N**on em̄ quicq̄ illi est seip̄a p̄ senti⁹: sicut cogitat̄ viuere se et meminisse et intelligere et velle se. **N**ouit em̄ h̄ in se: nec imaginat̄ quasi extra se illa sensu tetigerit: sicut corp̄alia queq̄ tangunt̄. **E**x quorū cogitationibus si nihil sibi assignat: vt tale aliq̄d se esse putet: quicquid ei de se remanet: hoc solum ipsa est.

De memoria: intelligentia et voluntate in quibus mens habet in se quandam imaginē diuine trinitatis

Capitulum. XI

Memoria igitur paulisper ceteris: q̄z mens de seip̄a certa est: tria h̄ potissimū cōsiderata tractemus: memoriā: intelligentiā: volūtatem. **I**n his em̄ trib⁹ inspicere solent etiā ingenia puulorū cuiusmodi p̄ferant indolem. **Q**uāto quippe tenacius et facilius puer meminit: q̄toq̄ acutius intelligit et studet ardentius: tanto est laudabilior ingenij. **S**uz dō de cuiusq̄ doctrina queritur nō q̄ta firmitate ac facilitate meminerit: vel q̄to acumine intelligat: s̄ q̄d meminerit et q̄d intelligat q̄rit. **E**t q̄ nō tm̄ q̄ doctus sit considerat̄ laudabilis animus: s̄ etiā q̄ bonus. nō tm̄ q̄d meminerit et q̄d intelligat: verū etiā q̄d velit attendit: nō q̄ta flagratia velit: s̄ q̄d velit p̄us: deinde q̄tū velit. **T**ūc em̄ laudandus est animus vehemēter amans: cū id q̄d amat vehemēter amandū ē. **N**ū ḡ dicunt̄ h̄ tria: ingenij: doctrina: vsus. **P**rimū horū p̄siderat̄ in illis tribus q̄d possit q̄sq̄ memoria et intelligentia et volūtate. **S**ecundū eorū p̄siderat̄ q̄d habet at̄ q̄s memoria: et intelligentia: quo studioso volūtate puenerit. **J**am vero vsus tertiusi volūtate est p̄tractate illa q̄ in memoria et intelligentia p̄tinet: siue ad aliq̄d ea referat: siue eorū sine delectata p̄quiescat. **U**ti em̄ est assumere aliq̄d in facultatē volūtatis: vti autem dicif̄ q̄d in vsum venerit: ad id q̄d amas obtinendū referre: si tm̄ amandū est. **F**ruī est enim amore inherere alicui rei p̄pter seip̄am: frui est aut̄ vti cū gaudio nō adhuc spei: s̄ iam rei. **P**roinde oīs q̄ fruitur vtitur: assumit em̄ aliq̄d in facultatē volūtatis cū sine delectationis. **N**ō aut̄ oīs qui vtit: fruitur: s̄ id q̄d in facultatem volūtatis assumit: nō p̄pter illō ip̄sum: s̄ p̄pter aliud appetit. **H**ec igitur tria: memoria intelligentia volūtatis: qm̄ non sunt tres vite s̄ vna vita: nec tres mentes sed vna mēs cōsequēter vtiq̄ nec tres sube sunt: s̄ vna substantia. **M**emoria quippe q̄ vita et mēs et substantia dicif̄ ad seip̄am dicif̄. **U**ero memoria dicif̄: ad aliq̄d relatiue d̄. **H**oc de intelligentia q̄z et de volūtate dixerim. **E**t intelligentia quippe et voluntas: ad aliquid dicunt̄. **V**ita ē autem vna queq̄ ad seip̄am et mēs et essentia. **Q**uo circa tria hec eo sunt vnum: quo vna vita: vna mens: vna essentia. **E**t quicquid aliq̄d ad seip̄a singula dicuntur: etiam simul nō pluraliter sed singulariter dicūtur. **E**o vero tria quo ad se inuicem referuntur: que si equalia non essent: non solum singula singulis sed etiam omnibus singula: non vtiq̄ se inuicem caperant. **N**ec enim tantum a singulis singula verum etiam a singulis omnia capiunt̄. **D**e

Libe r

mini enim me habere memoriā et intelligētiā et voluntatē. et intelligo me intelligere et velle atque meminisse: et volo me velle. et meminisse et intelligere. totāque meā memoriā et intelligētiā et voluntatē simul memini. Quod enim memorie mee non memini: non est in memoria mea. **N**ihil autem tam in memoria: quam ipsa memoria est. **T**otā igitur memini. **N**ec quicquid intelligo intelligere me scio: et scio me velle quicquid volo. **Q**uicquid autem scio memini. **T**otāque igitur intelligētiā. totāque voluntatē meā memini. **S**icut cum hec tria intelligo. tota simul intelligo. **N**ec enim quicquid intelligibiliū non intelligo nisi quod ignoro. **Q**uod autem ignoro: nec memini nec volo. **Q**uicquid itaque intelligibiliū non intelligo: sequentem etiam non memini nec volo. **Q**uicquid autem intelligibiliū memini et volo: sequenter intelligo. **V**oluntas etiam mea totā intelligentiā totāque memoriā meam capit dum toto vtor quod intelligo et memini. **Q**uapropter quoniam inuicem a singulis et tota omnia capiunt: equalia sunt tota singula totis singulis: et tota singula simul omnibus totis. et hec tria vni: vna vita: vna mens vna essentia.

De querenda imagine trinitatis etiam in his que aia ex corpis sensib' accipit. La. XII.

Am ne igitur ascendendū est qualibuscūque intentionis viribus ad illaz summā et altissimā essentia: cuius impar imago est humana mens sicut imago: an ad huc eadē tria distinctius declaranda sunt in aia pilla que extrinsecus sensu corpis capimus: vbi tpaliter impm it rex corporeaz noticia. **N**ec tētem quippe ipsam in memoria et intelligētia et voluntate suimet ipsius talē repiebamus: vt quoniam sp se nosse sempq; seipam velle pphendebat simul etiam sp sui meminisse: sempq; seipam intelligē et amare pphendere: quis non semp se cogitare discretā ab eis que non sunt quod ipsa est ac p hoc difficile in ea dinoscitur memoria sui et intelligentia sui. **Q**uasi enim non sint h duo: sed vni duobus vocabulis appeller: sic apparet in ea re vbi valde ista cōiuncta sunt: et aliud alio nullo pcedit tpe: amorque ipse non ita scitur esse: cū cum non prodit indigētia: quoniam non semp presto est quod amat. **Q**uapropter etiam tardioribus dilucescere hec pnt duz ea tractant: que ad animū tempe accedūt: et que il tpaliter accidunt cuz meminit quod antea non meminerat: et cum videt quod antea non videbat: et cū amat quod antea non amabat. **D**ed aliō hec tractatio iam poscit exordium: ppter huius libelli modum.

Explicit libe r decimus.

Incipiunt capitula libri vndecimi.

- i** De imagine trinitatis etiam in eo quod imago dei non est: id est in homine exterioriore querēda.
- ii** De visibili et vidente atque visione.
- iii** De memoria qua visor imago retinet et intentione aie que in vtriusque occurrit.
- iiii** De imaginibus quas cogitationis actus intuctur in phantasia quam memoria concepit.
- v** De cogitationibus innoxijs et de his que ab actus recordationis abigende sunt.
- vi** De fine voluntatis que cognoscit an recta: an prava cupimus.
- vii** De ea trinitate que iam non ex corpore neque ex corpis sensu: sed de memoria nascitur cogitantis.
- viii** De multiplicationibus trinitatum que ex recordatione pariuntur.
- ix** Quod in quolibet genere trinitatum voluntas nec parens inueniat esse nec ples.
- x** Quod facile sit cogitari sibi eas species que non vidit ex earum recordatione que vidit.
- xi** De mensura et numero et pondere que similitudo sit in memoria et visione et voluntate.

Incipit liber vndecimus.

De imagine trinitatis etiam in eo quod imago dei non est: id est in homine exterioriore querenda.

Capitulum I.

Nemini dubium est sicut interiorē hoīem intelligētia: sic exteriorē sensu corpis peditū. **V**itamur igitur si possumus in hoc que exterioriore indagare qualecūque vestigiū trinitatis: non quod et ipse corde nō sit imago dei. **M**anifesta est quippe apostolica sententia: que interiorē hoīem renouari dei agnitione declarat sicut imaginē eius que creauit eū. cum et alio loco dicat. **E**t si exterior: hō noster corrupit. sed interior renouat de die in diē. **I**n hoc ergo que corrumpit. queramus que admodum possumus quandā trinitatis effigie. et si nō expressiorē. tñ fortassis ad dinoscendū faciliore. **N**ec enim frustra. et iste hō dicit: nisi quod inest ei nonnulla interioris similitudo. et illo ipso ordine conditionis nostre quomortales atque carnales effecti sumus: facilius et quasi familiarius visibilia que intelligibilia tractamus. **C**um ista sint exterius. illa interioris. et ista sensu corpis sentiamus. illa mente intelligam. nosque ipsi animi non sensibiles simus id est corpora. sed intelligibiles: quoniam vita sumus

Colo. 3.

2. Cori. 4.